Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN
I
812 ØKONOMISK RETT

27.05.2004

Tid:	4 timer
Målform:	Bokmål/nynorsk
Sidetall:	4+ framside
Hjelpemiddel:	Norges Lover og/eller annen offisiell lovtekst uten kommentarer, for eksempel Gundersen/Faafeng jr., Lovsamling 1687-2003, Lov og rett for næringslivet.
Merknader:	• Alle spørsmål skal besvares. • Alle svar skal begrunnes. • Det skal vises til relevante lovbestemmelser.

Eksamensresultata blir offentliggjort på lister med kandidatnummer, lagt i hyllene ved eksamensoppslagstavla, eller du kan gå inn på Arena høgskole – da trenger du heller ikke kandidatnummeret.

BOKMÅL:

Peder Ås hadde kjøpt en eiendom med veikro av Lars Holm sammen med forskjellig driftstilbehør. Dessuten fulgte en ganske ny varebil med på kjøpet. Halve kjøpesummen ble betalt kontant, mens resten skulle betales til Holm med like store avdrag over 5 år. Som sikkerhet for kjøpesummen forbeholdt Holm seg panterett i eiendommen og driftstilbehøret.

Spm. 1: Hvordan oppnår Holm rettsvern for sin panterett?

Ås bestemte seg for å modernisere sin veikro og anskaffe nye møbler. Etter levering mottok Ås faktura fra møbelselgeren, hvor bl.a. følgende klausul var inntatt: "*Selgeren forbeholder seg salgspant i varene til kjøpesummen er betalt.*"

Ås kom etter en tid i pengevanskeligheter, og klarte ikke å betale det første avdraget til Holm. For å hjelpe på økonomien bestemte han seg for å selge varebilen, som han likevel ikke hadde bruk for. Men da han hadde fått en kjøper til bilen, viste det seg at det var heftet salgspant i bilen. Salgspantet var registrert i Løsøreregisteret. Peder Ås mente at salgspanthaver ikke kunne gjøres gjeldende overfor han, så lenge han hadde kjøpt bilen i god tro.

Spm. 2: Kan salgspanthaver gjøre panteretten gjeldende overfor Peder Ås?

Siden Ås ikke klarte å betale avdraget til Holm, ble panteretten i driftstilbehøret gjort gjeldende. Ås mente at Holm ikke hadde panterett i de nye møblene, siden disse var anskaffet av Ås etter at han kjøpte veikroen. Peder Ås mente at panteretten bare gjaldt de gamle møblene, men disse hadde han solgt til Ole Vold som fortsatt ikke hadde betalt for dem. Holm mente at Ås ikke hadde lov til å selge de gamle møblene uten å gi ham oppgjør.

Spm. 3: Har Holm panterett i de nye møblene?

Spm. 4: Går møbelleverandørens salgspanterett foran Holms panterett dersom Holms panterett også omfatter de nye møblene?

Etter en tid viste det seg at veikroen ikke hadde den nødvendige omsetningen for videre drift og Peder Ås så seg nødt til å begjære veikroen konkurs. Konkursbegjæring ble innlevert 5. november.

Spm. 5: Gjør rede for hva som skal til å åpne konkurs i boet til veikroen? Hvilke vilkår må være oppfylt?

Tingretten avsa kjennelse om åpning av konkurs i boet til veikroen 12. november 2003. Samtidig ble advokat Lasse Lur oppnevnt som bobestyrer. Advokat Lur gikk straks i gang med å undersøke den senere tids økonomiske transaksjoner i veikroen og festet seg ved følgende forhold:
Peder Ås hadde i juni 2002, i anledning sin kones 50-årsdag, gitt henne i gave en ny bil til en verdi av kr. 150.000. Bobestyreren mente at disposisjonen var omstøtelig. Det var på det rene at Peder Ås på dette tidspunktet var utvilsomt solvent. Gaven til fru Ås var formalisert i ektepakt og ektepakten var tinglyst.

Spm. 6: Kan gaven til fru Ås omstøtes?

I august 2003 hadde Ås trukket kassekreditten opp til limit og banken hadde ikke vært villig til å øke kreditten utover dette. 15. september fikk Peder Ås derfor låne kr. 100.000 av sin gamle far for å dekke forfalt leverandørgjeld. Peder ga faren en pantobligasjon i sitt sommersted som sikkerhet for lånet samtidig som han fikk pengene. Faren tinglyste pantobligasjonen 30. oktober. Bobestyreren påsto at pantsettelsen måtte omstøtes.

Spm. 7: Kan pantsettelsen omstøtes?

NYNORSK:

Peder Ås kjøpte ein eigedom med vegkro av Lars Holm saman med forskjellige driftstilhøyrsle. Dessutan følgde ein ganske ny varebil med på kjøpet. Halve kjøpesummen blei betala kontant, medan resten skulle betalast til Holm med like store avdrag over 5 år. Som ein trygging for kjøpesummen tok han att ein panterett i eigedomen og driftstilhøyrsle.

Spm. 1: Korleis oppnår Holm rettsvern for sin panterett?

Ås bestemte seg for å modernisere vegkroa si og skaffe seg nye møblar. Etter leveringa mottok Ås faktura frå møbelseljaren, kvar det m.a. var tatt inn følgjande klausul: "*Selgeren forbeholder seg salgspant i varene til kjøpesummen er betalt.* "

Ås kom etter ei tid i betalingsvanskar, og han klara ikkje å betale det fyrste avdraget til Holm. For å hjelpe på økonomien bestemte han seg for å selje varebilen, som han likevel ikkje hadde bruk for. Men da han hadde fått ein kjøper til bilen, viste det seg at det var hefta salspant i bilen. Salspantet var registrert i Lausøyreregisteret. Peder Ås meinte at salspantet ikkje kunne gjerast gjeldande for han, så lenge han hadde kjøpt bilen i god tru.

Spm. 2: Kan salspanthavar gjere panteretten gjeldande for Peder Ås?

Da Ås ikkje klara å betale avdraget til Holm, blei panteretten i driftstilhøyrsla gjort gjeldande. Ås meinte at Holm ikkje hadde panterett i dei nye møblane, da desse var skaffa av Ås etter at han kjøpte vegkroa. Peder Ås meinte at panteretten bare gjaldt dei gamle møblane, men dei hadde han selt til Ole Vold som ennå ikkje hadde betalt for dei. Holm meinte at Ås ikkje hadde lov til å selje dei gamle møblane utan å gi han oppgjer.

Spm. 3: Har Holm panterett i dei nye møblane?

Spm. 4: Går møbelleverandørens salspanterett føre Holms panterett dersom Holms panterett også gjeld dei nye møblane?

Etter ei tid viste det seg at vegkroa ikkje hadde den nødvendige omsetninga for vidare drift og Peder Ås såg seg nødt til å slå vegkroa konkurs. Konkursbegjæringa blei innlevert 5. november.

Spm. 5: Gjer greie for kva som skal til for å opne konkurs i buet til vegkroa. Kva for vilkår må vere oppfylt?

Tingretten avsa kjenning om opning av konkurs i buet til vegkroa 12. november 2003. Samstundes blei advokat Lasse Lur oppnemnd som bustyrar. Advokat Lur gjekk straks i gang med å undersøkje den seinare tids økonomiske transaksjonar i vegkroa og festa seg ved fylgjande forhold:
Peder Ås hadde i juni 2002, i høve si kones 50 årsdag, gitt ho i gåve ein ny bil til ein verdi av kr. 150.000. Bustyraren meinte at disposisjonen var omstøyteleg. Det var klart at Peder Ås på dette tidspunktet utan tvil var solvent. Gåva til fru Ås var formalisert i ektepakt og ektepakta var tinglyst.

Spm. 6: Kan gåva til fru Ås omstøytast?

I august 2003 hadde Ås trekt kassekreditten opp til limit og banken hadde ikkje vore villig til å auke kreditten ytterlegare. 15. september fekk Peder Ås derfor låne kr. 100.000 av sin gamle far for å dekke forfallen leverandørgjeld. Peder gav faren ein pantobligasjon i sin sommarbustad som sikring for lånet samtidig som han fekk pengane. Faren tinglyste pantobligasjonen 30. oktober. Bustyraren påsto at pantsettinga måtte omstøytast.

Spm. 7: Kan pantsettinga omstøytast?